

Samenvatting

Inleiding

Dit is de nieuwe handhavingsnota van de Milieudienst. Hierin staat beschreven welke uitgangspunten wij hanteren bij de uitvoering van onze handhavingstaken. Deze taken omvatten met name de milieuhandhaving bij bedrijven, handhaving op het gebied van bodem, markten, standplaatsen, evenementen, kermissen en huishoudelijk afval. De nota is relevant voor alle mensen die betrokken zijn bij de handhaving op bovengenoemde werkvelden.

Deze nota vervangt zijn voorganger uit 1998. De actualisatie is om 3 redenen noodzakelijk. Ten eerste verplicht het landelijke project 'professionalisering van de handhaving' ons ertoe op korte termijn een actueel milieuhandhavingbeleid te hebben. Daarnaast zijn de laatste jaren taken van de provincie en de politie naar de gemeente overgedragen. Deze staan niet beschreven in de eerdere nota. Bovendien wordt binnen de gemeente Groningen steeds meer integraal gehandhaafd. Dat vraagt een uniforme aanpak voor de verschillende disciplines. De nota is afgestemd met de andere gemeentelijke diensten en past nu naadloos in de lijn van een effectievere en integrale handhaving. De nota is eveneens afgestemd met externe partners uit het lokaal handhavingsoverleg.

Wat staat er in deze nota?

We hebben in deze nota beschreven **hoe** we handhaven. **Wat** we handhaven (bijvoorbeeld welke thema's of branches we in een bepaalde periode nadruk op willen leggen) wordt vastgelegd in het milieuprogramma en in de omgevingsanalyse, die jaarlijks in het college van B&W worden vastgesteld. Het vertrekpunt voor hoe we handhaven is de 'Handhavingsstrategie & Werkwijze in de provincie Groningen' (september 2003). Deze provinciale strategie is samen met alle milieuhandhavingpartners in de provincie Groningen tot stand gekomen. Wij brengen echter om twee redenen een verbreding en nuancering aan:

- Ons takenpakket is breder dan dat wat is beschreven in de provinciale strategie; wij zijn namelijk ook verantwoordelijk voor de handhaving van de APV.
- Handhaven heeft binnen de gemeente een ruimere betekenis dan het enkel opleggen van sancties.

Ruimere betekenis van handhaving: visie

Wij verstaan onder handhaven alle maatregelen die er op gericht zijn de naleving van milieuregels te bevorderen. **Vóór** het opleggen van sancties (**corrigeren**) bestaat handhaven voor ons dus ook uit **informer en stimuleren, begeleiden en sturen**. Onze aanpak wordt bepaald door (milieu)risico, urgentie en naleefgedrag. In de zogenaamde 'kernbepalingen' hebben we vastgelegd welke overtredingen we ernstig vinden (bijvoorbeeld het werken zonder vergunning of het verkeerd opslaan van gevaarlijke stoffen). Bij een overtreding van een kernbepaling treden we dus in principe strenger op dan bij andere overtredingen.

Uiteraard hebben ondernemers en burgers hun eigen verantwoordelijkheid. Degene die deze verantwoordelijkheid goed oppakt, krijgt ruimte voor zelfregulering. Bij doelbewuste, herhaalde of grote overtredingen past echter een strikte, consequente aanpak. Deze visie leidt tot handhaving in een verschillend aantal stappen, afhankelijk van de situatie. Deze stappen zijn beschreven in een stappenplan (bijgevoegd als bijlage). Hierin staat bovendien in welke fase en/of in welke gevallen we optreden in samenwerking met de politie en het OM.

Informer en stimuleren zelfregulering

We hechten veel waarde aan informeren en stimuleren van zelfregulering, de preventieve middelen. Hierbij ligt de nadruk op het samen voorkomen van problemen. Er zijn veel regels die moeten worden nageleefd; sommige spreken voor zich maar sommige zijn ook ingewikkeld. Het is daarom van belang om onze doelgroepen duidelijk en in een zo vroeg mogelijk stadium te informeren over (nieuwe) regelgeving en onze aanpak.

Toezicht

Naast het informeren en stimuleren als preventieve strategie bestaat een belangrijk deel van het werk natuurlijk uit toezicht en controle. We controleren zowel op eigen initiatief als naar aanleiding van klachten.

Toezicht vindt op verschillende manieren plaats, zo zijn er bijvoorbeeld aspectcontroles,

structurele controles en steekproefsgewijze controles. Wanneer we bij een controle een overtreding constateren maken we een afweging op basis van risico, ernst en naleefgedrag. Bij acuut gevaar moet natuurlijk direct gehandeld worden. Als er echter geen sprake is van acuut gevaar kiezen we op basis van de genoemde afweging hoe we beginnen met handhaven: begeleiden, sturen of corrigeren.

Begeleiden

Bij begeleiden is het streven om de overtreder de ruimte te geven om geconstateerde problemen zelf op te lossen zonder dat we meteen dreigen met sancties. We zijn van mening dat indien een overtreding *gering van omvang is, niet doelbewust* en een *incident* een (mondelinge) waarschuwing in veel gevallen leidt tot herstel op korte termijn. Het doel is dan bereikt en het is niet nodig om zwaardere middelen in te zetten.

Sturen en corrigeren

Indien echter een kernbepaling wordt overtreden en de overtreding *niet gering van omvang is, vaker voorkomt* en/of *doelbewust* plaatsvindt gaan we sneller over tot het opleggen (voornemen) van sancties. Dat betekent dat na de constatering een brief wordt verzonden met een hersteltermijn (dit is de 'vooraankondiging'). Als bij hercontrole blijkt dat nog niet voldaan is aan de voorschriften wordt bestuursrechtelijk opgetreden (we sturen dan een 'handhavingsbeschikking').

Sancties

Wanneer we overgaan tot het opleggen van sancties zijn er verschillende mogelijkheden. De **bestuursrechtelijke sancties** die we kunnen inzetten zijn een *dwangsom*, *bestuursdwang* of het *intrekken van een vergunning*. Welke sanctie het beste resultaat geeft wordt per geval beoordeeld. Hiervoor worden in de hoofdstukken over de branches (hoofdstuk 8 t/m 10) richtlijnen gegeven. Daarnaast is (vrijwel) altijd sprake van een termijn (herstel- of begunstigingstermijn) waarin de overtreder de kans krijgt om de overtreding recht te zetten. Hoe lang deze termijn is, is afhankelijk van de ernst van de overtreding en de tijd die nodig is om deze ongedaan te kunnen maken. Als sprake is van acuut gevaar dan kan *spoedshalve bestuursdwang* worden ingezet waarbij slechts een hele korte termijn wordt gegeven.

Naast deze bestuursrechtelijke middelen kunnen ook **strafrechtelijke sancties** worden opgelegd. Dit kan echter alleen gedaan worden door de politie, het OM of een Bijzondere Opsporingsambtenaar (BOA). In het stappenplan is aangegeven wanneer we samenwerken met de politie en dus ook het strafrecht ingezet kan worden. Tenslotte kan worden gehandhaafd via het **privaatrecht**, dit gebeurt bij de handhaving van de Kermisvoorwaarden.

Bijzonderheden

Wat betreft **gedogen** past ons beleid binnen de landelijke en provinciale kaders. We hebben wel een **hardheidsclausule** opgenomen in de nota. Dit betekent dat er buitengewone omstandigheden kunnen zijn waarin zwaarwegende belangen voorrang krijgen boven milieubelangen. Er vindt dan een afweging van belangen plaats, die breder is dan alleen het milieubelang. Deze afweging is voorbehouden aan het college van B&W.

Het laat geen twijfel dat we **eigen inrichtingen** op dezelfde wijze behandelen als inrichtingen van derden. Dit betreft zowel controle en handhaving als het toezenden van de correspondentie aan de handhavingspartners. Daar waar de provinciale strategie echter voor eigen inrichtingen al vanaf de stap 'begeleiden' alle correspondentie toestuurt aan de handhavingspartners, kiezen wij ervoor dit één keer per jaar te doen.

Branches

In deel II van deze nota beschrijven wij hoe we bij de drie 'branches' van onze handhaving invulling geven aan deze visie en strategie van handhaven. Hoofdstuk 8 richt zich op de handhaving bij bedrijven, hoofdstuk 9 gaat om bodem en hoofdstuk 10 behandelt de handhaving van de APV-bepalingen.

Per hoofdstuk wordt ingegaan op de te handhaven regelingen, de relevante kernbepalingen, toezicht, sancties en afstemming met andere handhavingspartners.